

Deres referanse:
22/7042-19

Vår referanse:
22/239126 - 30

Dato:
27.02.2023

Politidirektoratets hørings svar - Evaluering av statsforvalternes geografiske inndeling

Politidirektoratet viser til Kommunal- og distriktsdepartementets høringsbrev 5. desember 2022, med utsatt høringsfrist 15. februar 2023. Vi beklager sen oversendelse av vårt hørings svar.

Innledning

Høringen gjelder evaluering av statsforvalternes geografiske inndeling. Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) har evaluert strukturen for statsforvalterne og levert rapporten «Færre og bedre – en evaluering av statsforvalterstrukturen» til Kommunal- og distriktsdepartementet. Departementet har sendt rapporten på høring og ber høringsinstansene vurdere anbefalingene fra DFØ.

DFØ gir innledningsvis i rapporten følgende oppsummering av sine hovedfunn:
"DFØs undersøkelse viser at dagens statsforvalterstruktur fungerer godt og at sammenslåingene har hatt en positiv innvirkning på hvordan statsforvalteren ivaretar sine ulike roller. Tydeligst kommer dette til uttrykk for statsforvalteren som rettssikkerhetsinstans. DFØ finner få grunner til at fylkeskommunens inndeling bør definere statsforvalterens inndeling. Tilgang på kompetanse og muligheter for å utvikle solide fagmiljøer er viktigere for statsforvalterens oppgaveløsning enn sammenfallende inndeling med fylkeskommunen."

Politidirektoratet har forelagt høringen for samtlige politidistrikt og bedt om distriktenes vurdering av hvilke konsekvenser de foreslåtte endringene vil ha lokalt og regionalt for politiet. Vi har mottatt innspill fra Sør-Øst, Innlandet, Trøndelag og Finnmark politidistrikt. Mottatte innspill følger vedlagt dette hørings svaret. Politidirektoratet har også vært i dialog med Øst politidistrikt vedrørende spørsmålene høringen reiser.

Politidirektoratets innspill

Politidirektoratet anser dagens struktur som hensiktsmessig

Politidirektoratets utgangspunkt er en oppfattelse av at den nye strukturen hos statsforvalterne har "satt seg", fungerer godt og er en formålstjenlig organisering for å håndtere oppgaver fremover. Færre og faglig sterkere enheter styrker rettssikkerheten og ivaretar på en bedre måte standardisering og likere tjenester og tjenesteyting til befolkningen.

Politidirektoratet

Politiet har også fokusert på dette ved sin organisering som følge av politireformen. Behovet for å ivareta nasjonale oppgaver, gjennomføre politikk mv. er økende, og ivaretas på en bedre og mer enhetlig måte gjennom færre og større enheter. Politiet opplever samarbeidet mellom de regionale statsetatene som bedret ved at det er færre aktører å forholde seg til.

Politiet er i en prosess med å utvikle og styrke kommune-politi-samarbeidet. Løsninger på ulike lokale problemer finnes ofte i denne samhandlingen. Å i større grad involvere statsforvalteren som sektormyndighet vil kunne bidra til å styrke dette samarbeidet.

Forebygging er i kjernen av politiets samfunnsoppdrag og en av politiets sentrale strategier. Styrket samhandling med andre aktører og på tvers av sektorer er avgjørende for å lykkes med dette. Et sterkere samarbeid mellom statsforvaltere, politi og andre samvirkeaktører samt økt fokus på å løse oppgaver på tvers av fylker og regioner, er en utvikling som blir stadig mer aktuell. Dette gjelder særlig for å kunne håndtere nasjonale hendelser og kriser av beredskapsmessig karakter.

Beredskap og samarbeid i dagens sikkerhetssituasjon

Samfunnssikkerhet og beredskap trekkes frem i DFØs evaluering som et fagområde kommunene anser har blitt særlig styrket som følge av sammenslåingen, både i form av styrkede fagmiljøer og enklere samordning. Samtidig belyser evalueringen i begrenset grad betydningen av og det nærmere innholdet i statsforvalterens beredskapsrolle. For eksempel er behovet for samhandling med politiet nevnt kun én gang i rapporten. Statsforvalterens selvstendige rolle som pådriver og veileder for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap bør i lys av situasjonen tillegges avgjørende betydning i vurderingen av DFØs anbefalinger.

Etter Politidirektoratets vurdering er det primært ønskelig at et politidistrikt har én statsforvalter å forholde seg til, og gjerne at det er sammenfallende geografiske grenser mellom politidistriktene og statsforvalterembetene.

At oppgaver innen beredskapsfeltet ivaretas på en faglig og kvalitativ god måte, er etter politidirektoratets oppfatning likevel viktigere enn at statsforvalterembetenes geografiske inndeling samfaller med geografisk område for det enkelte politidistrikt. I dagens trusselbilde og sikkerhetssituasjon er politiet helt avhengig av å møte kompetente og relevante samarbeidspartnere - herunder en statsforvalter som kan bidra til å ivareta samfunnets behov for situasjonsforståelse og tilstrekkelig beredskap. Den sikkerhetspolitiske situasjonen krever best mulig samhandling på tvers av sektorer, nivåer og fylker. Russlands angrepskrig mot Ukraina stiller nye krav til embetene, som skal samordne den sivile krisehåndteringen på regionalt nivå. Det norske samfunnets samlede evne til å møte dagens trusselbilde vil ikke være tjent med organisatorisk uro og endringer i bindeleddene mellom sentrale og lokale myndigheter, politi og forsvar, som ikke er strengt nødvendige. Evalueringen har ikke tydelig identifisert svakheter i statsforvalterens ivaretagelse av samfunnssikkerhet og beredskap eller andre funn som indikerer et generelt behov for endringer i geografisk inndeling. I usikre og krevende tider ønsker politiet at offentlig sektor samlet sett opererer så kostnadseffektivt og velkoordinert som mulig. En videre utvikling av dagens organisering vil understøtte kostnadseffektivitet og økt kvalitet på tjenestene.

Politidirektoratet er kjent med at Fylkesberedskapsrådet i minst ett sammenslått fylke oppleves som stort, og at dette reduserer muligheten for å ta opp oppgaver og saker som det tidligere var mulig å sette på agendaen da rådet representerte færre aktører og et mindre geografisk område. Denne type utfordringer bør det arbeides videre med slik at rådet ivaretar sin funksjon på en formålstjenlig måte. Dette bør skje i samarbeid mellom aktuelle aktører med tanke på organisering, møtetyper mv.

Særlig om statsforvalterembete i Finnmark

Finnmark fylke har en spesiell geografisk plassering med landegrense som deles med Russland. I dagens sikkerhetspolitiske situasjon har dette området økt aktualitet. Samtidig er det usikkert hvordan forholdet mellom de to landene vil utvikle seg på sikt. Krigen setter Norge i den mest krevende sikkerhetspolitiske situasjonen siden 2. verdenskrig, og Norge må være forberedt på å bli utsatt for press fra Russland framover. Sammensatt virkemiddelbruk og mulig sikkerhetstruende hendelser innen politiets ansvarsområde kan bli krevende og omfattende.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark omfatter i dag både Troms og Finnmark. Dette utgjør et stort geografisk område med store avstander. Finnmark politidistrikt har i dag ansvaret for det tidligere geografiske fylket Finnmark med hovedsete i Kirkenes. Troms politidistrikt med hovedsete i Tromsø har tilsvarende ansvar for Troms fylke. Finnmark politidistrikt har i sitt høringsinnspill tatt til orde for at det bør være en egen statsforvalter for Finnmark fylke. Som begrunnelse viser politidistriktet til at grunnleggende nasjonale, europeiske og vestlige sikkerhetsinteresser, nasjonal suverenitetshevdelse, beredskap, samiske interesser og nærheten til Russland tilsier sterk og kompetent tilstedeværelse av sivil makt og myndighet i Finnmark. Troms politidistrikt har på sin side ikke tatt til orde for det samme.

Politidistriktet peker på at statsforvalterembete som omfatter Finnmark bør ha et geografisk område avgrenset til og sammenfallende med Finnmark politidistrikt. Etter Politidirektoratets vurdering kan dette bidra til å styrke ivaretagelsen av de beredskapsmessige- og samfunnsikkerhetsmessige utfordringer politidistriktet har påpekt.

Oppsummering

Etter Politidirektoratets vurdering er det i hovedsak ønskelig at et politidistrikt har én statsforvalter å forholde seg til, og gjerne at det er sammenfallende geografiske grenser mellom politidistriktene og statsadvokatembetene. En videreføring av dagens inndeling av statsforvalterne vil imidlertid sikre kontinuitet og stabilitet i beredskapssamarbeidet i dagens utfordrende sikkerhetspolitiske situasjon. En slik organisering ivaretar statsforvalterens oppgaver godt ved styrkede fagmiljøer, samvirke, koordinering og informasjonsutveksling. Gjeldende organisering vil dermed bidra til at oppgaver av nasjonal og regional karakter kan løses på en mer ensartet måte i landet.

Med vennlig hilsen

Håkon Skulstad

Ass direktør

Kristine Langkaas

Seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Vedlegg:

Høringsinnspill - Evaluering av statsforvalternes geografiske inndeling - Trøndelag politidistrikt
Høringsinnspill - Evaluering av statsforvalternes geografiske inndeling - Innlandet politidistrikt
Høringsinnspill - Evaluering av statsforvalternes geografiske inndeling - Sør-Øst politidistrikt

Vedlegg:

Høringsinnspill - Evaluering av statsforvalternes geografiske inndeling - Finnmark politidistrikt